

第四册

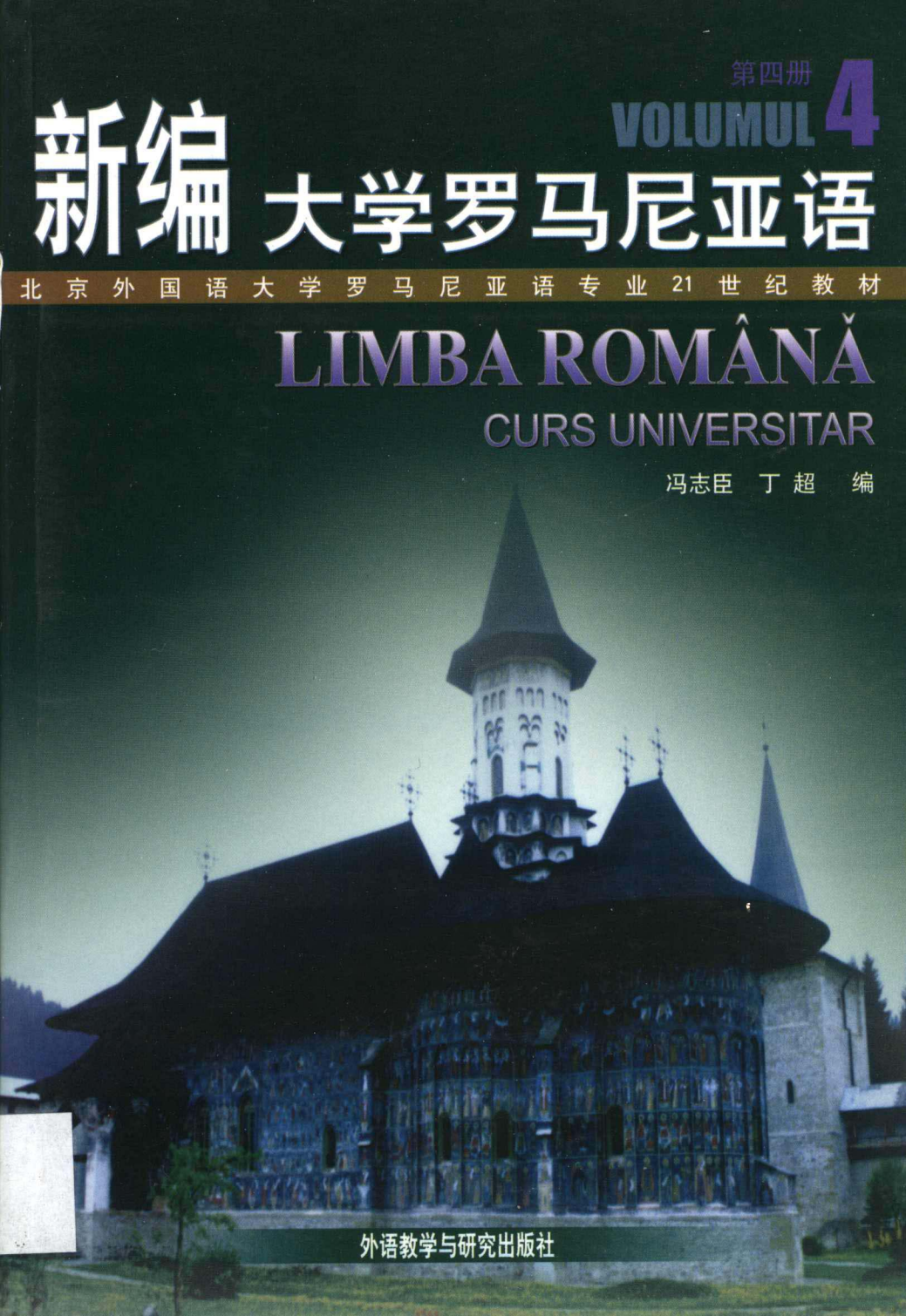
VOLUMUL 4

新编 大学罗马尼亚语

北京外国语大学罗马尼亚语专业 21 世纪教材

LIMBA ROMÂNĂ
CURS UNIVERSITAR

冯志臣 丁超 编

外语教学与研究出版社

北京外国语大学罗马尼亚语专业 21 世纪教材

新 编

大学罗马尼亚语

LIMBA ROMÂNĂ

curs universitar

第四册 Volumul al IV-lea

冯志臣 丁超 编

外语教学与研究出版社

(京)新登字 155 号

图书在版编目(CIP)数据

新编大学罗马尼亚语 第四册/冯志臣,丁超编. —北京:外语教学与研究出版社,2002

ISBN 7-5600-2723-7

I. 新… II. ①冯… ②丁… III. 罗马尼亚语-高等学校-教材 IV. H776

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2002)第 024810 号

新编大学罗马尼亚语 第四册

冯志臣 丁 超 编

* * *

责任编辑: 尼志超

出版发行: 外语教学与研究出版社

社 址: 北京市西三环北路 19 号 (100089)

网 址: <http://www.fltrp.com.cn>

印 刷: 北京外国语大学印刷厂

开 本: 850×1168 1/32

印 张: 18.25

版 次: 2002 年 5 月第 1 版 2002 年 5 月第 1 次印刷

书 号: ISBN 7-5600-2723-7/H·1295

定 价: 23.90 元

* * *

如有印刷、装订质量问题出版社负责调换

制售盗版必究 举报查实奖励

版权保护办公室举报电话: (010)68917519

前 言

《新编大学罗马尼亚语》是为北京外国语大学罗马尼亚语专业本科教学而编写的一部教材，共四册，供基础阶段教学使用。

作为非通用语种，罗马尼亚语专业在我国的教学始于 1956 年，目前包括本科、硕士研究生和博士研究生三个层次，成为对我国外语教育的有益补充。我们努力的目标始终是不断提高我国高等教育中罗语专业的教学和研究水平，为国家建设和中罗关系的发展培养高素质的人才。近年来，为了使这方面的工作适应时代的发展和培养罗语人才的要求，我们在专业教学上进行了一系列探索和调整，本教材在某种程度上也是这种教学改革的体现。因此，在编写过程中我们力求做到以下几点：

一、内容的实用性和时代性。对句型、课文、例句、练习等精心设计，尽量贴近现实生活和交际需要，学时易于掌握，学后易于应用。课文在历史、地理、政治、经济、文化艺术、旅游、体育、民俗等方面，充分反映对象国的风貌，兼顾中国文化特别是北京地区的人文特色，同时注意涵盖人文科学与自然科学，对当今科学技术、人与自然、环境保护、电子商务等都有所涉及。

二、知识的系统性和专业性。在语法项目的处理上分散难点，由浅入深、交替反复地分段进行，在一、二册和三、四册分别通过浅层次和深层次的双循环，使学生牢固把握运用罗语的基本技能。对重点词语精讲多练，练习的设计尽可能丰富多样，包括听、说、读、写、译等方面的系统训练。从第三册起，每课还适当增加了对语言学和现代罗语理论的简明介绍，以丰

富学生的知识，提高在所修学科方面的素养。

三、语言的准确性和规范性。教材中所使用的语言符合现代罗语规范，书写上采用罗马尼亚科学院 1993 年颁布的正字法规定。

我们的总体设想是，将本教材作为基础阶段的主干教材，使学生能够在 2 至 3 年里初步掌握罗语，进而在高年级用罗语学习具有一定专业内容的课程。学生毕业后能够成为具有坚实的语言基础、较高的人文素养和创新意识的人才。

冯志臣教授主持了本教材的编写工作，并负责对全部四册进行统稿审定。

需要说明的是，在本教材编写过程中我们参考了部分罗马尼亚相关教材和出版物，吸收借鉴了其中的一些内容。考虑到本书主要用于语言教学，故未逐一注明出处，谨在此向有关作者致谢！

在北外任教的罗马尼亚专家锡尔维乌·尼古雷斯库先生 (Prof. SILVIU NICULESCU) 与中方积极合作，对全书的罗文部分作了细致的审订；庞激扬、董希骁二位老师在使用本教材试用稿时，也提出了宝贵的意见。在此向他们表示诚挚的谢意！

本教材的编写和出版，离不开北京外国语大学科研处、外语教学与研究出版社和东欧语系的大力支持，对此我们表示特别的感谢！

最后，我们衷心希望使用本教材的教师和同学以及其他读者，对其中的缺点予以批评指正。

编 者

2001 年 7 月

CUPRINS

LECȚIA 1	(1)
<i>Text A:</i> Populația Globului	(1)
<i>Text B:</i> Elemente antropografice și etnografice	(5)
<i>Prin România pitorească:</i> La sosirea în România	(9)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(13)
II. Verbul (1)	(15)
III. Valori expresive ale substantivului	(19)
IV. Atributul și propoziția subordonată atributivă	(21)
V. Abrevierile	(24)
<i>Completați-vă cunoștințele:</i> Lingvistica	(24)
<i>Exerciții</i>	(26)
LECȚIA 2	(32)
<i>Text A:</i> Rădăcinile istorice ale poporului român	(32)
<i>Text B:</i> Statul centralizat și independent de sub conducerea lui Burebista și Decebal	(37)
<i>Prin România pitorească:</i> Primele contacte cu Bucureștiul	(41)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(45)
II. Verbul (2)	(47)
III. Valori expresive ale pronumelui	(49)
IV. Complementul circumstanțial de loc și propoziția circumstanțială de loc	(50)
V. Scrierea cuvintelor compuse	(52)
VI. Scrierea cu litere majuscule	(54)

VII. Scrierea și pronunțarea numelor proprii și compuse	
străine	(55)
<i>Completați-vă cunoștințele: Fonetica</i>	(56)
<i>Exerciții</i>	(58)
LECȚIA 3	(63)
<i>Text A: De ce limba română este de origine latină?</i>	(63)
<i>Text B: Dezvoltarea limbii române în ansamblul culturii</i>	
naționale	(68)
<i>Prin România pitorească: Palatul Parlamentului</i>	(72)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(76)
II. Verbul (3)	(78)
III. Valori expresive ale numeralului	(80)
IV. Complementul circumstanțial de timp și propoziția	
circumstanțială de timp	(81)
V. Punctuația	(84)
<i>Completați-vă cunoștințele: Fonologia</i>	(85)
<i>Exerciții</i>	(86)
LECȚIA 4	(92)
<i>Text A: Momente importante din istoria României (1)</i>	(92)
<i>Text B: Momente importante din istoria României (2)</i>	(97)
<i>Prin România pitorească: Sinaia</i>	(102)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(106)
II. Verbul (4)	(108)
III. Valori expresive ale adjectivului	(112)
IV. Complementul circumstanțial de mod și propoziția	
circumstanțială de mod	(113)
<i>Completați-vă cunoștințele: Ortoepia</i>	(116)

<i>Exerciții</i>	(118)
LECȚIA 5	(124)
<i>Text A: Poziția geografică a României</i>	(124)
<i>Text B: Condiții naturale</i>	(128)
<i>Prin România pitorească: Brașov</i>	(133)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(137)
II. Verbul (5)	(139)
III. Valori expresive ale predicatului	(142)
IV. Complementul circumstanțial consecutiv și propoziția circumstanțială consecutivă	(143)
V. Despărțirea cuvintelor în silabe	(145)
<i>Completați-vă cunoștințele: Ortografia</i>	(146)
<i>Exerciții</i>	(148)
LECȚIA 6	(155)
<i>Text A: Fondul funciar</i>	(155)
<i>Text B: Cultura plantelor</i>	(160)
<i>Prin România pitorească: În drum spre litoral</i>	(164)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(168)
II. Verbul (6)	(170)
III. Valori expresive ale subiectului și subiectivei	(171)
IV. Complementul circumstanțial de cauză și propoziția circumstanțială de cauză	(172)
<i>Completați-vă cunoștințele: Lexicologia (1)</i>	(174)
<i>Exerciții</i>	(176)
LECȚIA 7	(185)
<i>Text A: Pomicultura și viticultura</i>	(185)
<i>Text B: Creșterea animalelor</i>	(189)

<i>Prin România pitorească: Constanța</i>	(193)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(197)
II. Verbul (7)	(199)
III. Valori expresive ale adverbului	(201)
IV. Complementul circumstanțial de scop și propoziția circumstanțială de scop	(202)
<i>Completați-vă cunoștințele: Lexicologia (2)</i>	(204)
<i>Exerciții</i>	(207)
LECȚIA 8	(215)
<i>Text A: Resurse energetice</i>	(215)
<i>Text B: Industria energiei electrice și termice</i>	(219)
<i>Prin România pitorească: Mamaia</i>	(222)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(226)
II. Verbul (8)	(228)
III. Blesteme	(231)
IV. Valori expresive ale prepozițiilor	(231)
V. Complementul circumstanțial instrumental și propoziția circumstanțială instrumentală	(232)
<i>Completați-vă cunoștințele: Lexicologia (3)</i>	(235)
<i>Exerciții</i>	(239)
LECȚIA 9	(246)
<i>Text A: Industria metalurgică</i>	(246)
<i>Text B: Industria construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor</i>	(250)
<i>Prin România pitorească: La Murfatlar</i>	(254)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(258)

II. Prepoziția (1)	(260)
III. Modul de folosire a prepoziției "a"	(261)
IV. Modul de folosire a prepoziției "cu"	(262)
V. Valori expresive ale verbului	(263)
VI. Complementul circumstanțial condițional și propoziția circumstanțială condițională	(265)
<i>Completați-vă cunoștințele: Lexicologia (4)</i>	(267)
<i>Exerciții</i>	(269)
LECTURI SUPLIMENTARE	(277)
<i>Text A: Comerțul on-line</i>	(277)
<i>Text B: Clonarea la limita dintre bine și rău</i>	(281)
Cuvinte, locuțiuni și expresii	(285)
LECȚIA 10	(287)
<i>Text A: Industria chimică</i>	(287)
<i>Text B: Industria lemnului</i>	(291)
<i>Prin România pitorească: Un accident de mașină</i>	(294)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(298)
II. Prepoziția (2)	(300)
III. Modul de folosire a prepoziției "de"	(301)
IV. Valori expresive ale conjuncției	(303)
V. Complementul circumstanțial concesiv și propoziția circumstanțială concesivă	(304)
<i>Completați-vă cunoștințele: Lexicologia (5)</i>	(306)
<i>Exerciții</i>	(311)
LECȚIA 11	(318)
<i>Text A: Transporturile din România (1)</i>	(318)
<i>Text B: Transporturile din România (2)</i>	(322)
<i>Prin România pitorească: În Deltă</i>	(327)

Cultivarea limbii române:

I. Cuvinte, locuțiuni și expresii (331)

II. Prepoziția (3) (333)

III. Modul de folosire a prepoziției "pe" (335)

IV. Valori expresive ale interjecției (336)

V. Complementul circumstanțial de relație și propoziția
 circumstanțială de relație (337)

Completați-vă cunoștințele: Lexicologia (6) (339)

Exerciții (342)

LECȚIA 12 (349)

Text A: Turismul (349)

Text B: Sportul (353)

Prin România pitorească: Iași (359)

Cultivarea limbii române:

I. Cuvinte, locuțiuni și expresii (363)

II. Prepoziția (4) (366)

III. Modul de folosire a prepoziției "după" (367)

IV. Valori expresive ale complementului de agent și ale
 completivei de agent (369)

V. Complementul circumstanțial sociativ și propoziția
 circumstanțială sociativă (369)

Completați-vă cunoștințele: Lexicologia (7) (370)

Exerciții (373)

LECȚIA 13 (380)

Text A: România de după 1989 (1) (380)

Text B: România de după 1989 (2) (384)

Prin România pitorească: Prin Moldova de Nord (390)

Cultivarea limbii române:

I. Cuvinte, locuțiuni și expresii (395)

II. Prepoziția (5)	(397)
III. Modul de folosire a prepoziției "din"	(398)
IV. Valori expresive ale atributului și ale atributivei	(399)
V. Complementul circumstanțial opozițional și propoziția circumstanțială opozițională	(400)
<i>Completați-vă cunoștințele:</i>	
Semantica	(401)
Stilistica	(402)
Exerciții	(403)
LECȚIA 14	(411)
Text A: Economie și investiții (1)	(411)
Text B: Economie și investiții (2)	(415)
Prin România pitorească: Tot spre vest	(420)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(424)
II. Adverbul	(427)
III. Valori expresive ale complementului direct și ale completivei directe	(432)
IV. Complementul circumstanțial cumulativ și propoziția circumstanțială cumulativă	(433)
Completați-vă cunoștințele: Lexicografia	(435)
Exerciții	(437)
LECȚIA 15	(445)
Text A: Sistemul bancar	(445)
Text B: Cardurile	(450)
Prin România pitorească: Cluj	(454)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(457)
II. Interjecția	(460)

III. Valori expresive ale complementului indirect și ale completivei indirecte	(463)
IV. Complementul circumstanțial de excepție și propoziția circumstanțială de excepție	(464)
<i>Completați-vă cunoștințele: Onomastica</i>	(466)
<i>Exerciții</i>	(468)
LECȚIA 16	(476)
<i>Text A: Muzica românească</i>	(476)
<i>Text B: Pictura românească</i>	(482)
<i>Prin România pitorească: Sibiu</i>	(487)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(490)
II. Conjunția (1)	(492)
III. Valori expresive ale apozitiei și ale propoziției apozitive	(496)
IV. Atributul circumstanțial și propoziția atributivă circumstanțială	(497)
<i>Completați-vă cunoștințele: Etimologia</i>	(498)
<i>Exerciții</i>	(500)
LECȚIA 17	(508)
<i>Text A: Sculptura românească</i>	(508)
<i>Text B: Academia română</i>	(513)
<i>Prin România pitorească: Suveniruri din România</i>	(517)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(521)
II. Conjunția (2)	(523)
III. Folosirea conjuncțiilor "or", "nici"	(524)
IV. Valori expresive ale complinirilor cu dublu agent	(525)
V. Termenii incidenți	(526)
VI. Enunțul nepropozițional	(528)

<i>Completați-vă cunoștințele: Dialectologia</i>	(529)
<i>Exerciții</i>	(531)
LECȚIA 18	(538)
<i>Text A: Republica Moldova</i>	(538)
<i>Text B: Istoria Republicii Moldova</i>	(541)
<i>Prin România pitorească: La o cină chinezească</i>	(545)
<i>Cultivarea limbii române:</i>	
I. Cuvinte, locuțiuni și expresii	(549)
II. Conjunția (3)	(551)
III. Folosirea conjuncțiilor "dar", "așadar", "deci" și "însă"	(553)
IV. Valori expresive ale circumstanțialelor	(554)
V. Structura generală a frazei	(555)
<i>Completați-vă cunoștințele: Gramatica</i>	(560)
<i>Exerciții</i>	(563)

LECȚIA 1

TEXT A

POPULAȚIA GLOBULUI

Terra este locuită aproape în întregime.

Suprafața Globului este în cea mai mare parte locuită de oameni. Se apreciază că din totalul suprafeței uscatului planetar, care este de 150 milioane km², omul locuiește pe 110 milioane km².

Repartiția pe Glob a locuitorilor săi este diferită atât în latitudine, în altitudine, cât și pe continente.

Astfel, se constată că 3/4 din populație trăiește în zonele temperate, spre deosebire de regiunile reci din nordul Americii de Nord, al Europei și al Asiei (dincolo de paralela 60° latitudine nordică), de ținuturile calde situate în Sahara, centrul Australiei, Amazonia, precum și de cele din centrul Asiei, unde populația este foarte rară.

De asemenea, 90% din populația Globului trăiește în emisfera nordică, deoarece aici se află 80% din uscatul Globului și cele mai importante regiuni industriale.

În altitudine, omul locuiește în așezări permanente până la 5100 m în podișul Xizang (Tibet). Capitala situată la cea mai mare altitudine este La Paz (Bolivia), urmată de alte capitale: Quito (Ecuador), Bogota (Columbia), Ciudad de Mexico (Mexic) și Addis Abeba (Etiopia).

Asia și Europa sunt continente mai populate în comparație cu Africa, America de Nord, America de Sud, Oceania și Antarctica.

Cu milenii în urmă, populația Globului a fost puțin numeroasă. Creșterea numerică a locuitorilor Terrei este legată de perfecționarea uneltelor de muncă, de dezvoltarea agriculturii și a industriei, de îmbunătățirea condițiilor igienico-sanitare, de progresul științei și tehnicii. Toate acestea au mărit posibilitățile de trai ale oamenilor.

În anul 1750 populația Terrei număra peste 800 milioane de locuitori, în anul 1850 ea depășea un miliard, iar peste 100 de ani, în anul 1950, populația s-a dublat. În anul 1993, populația Globului ajunsese la 5,6 miliarde de locuitori. Se apreciază că va continua acest ritm de creștere. Acum populația Globului este deja de peste 6,3 miliarde de locuitori.

După mediul în care locuiește, populația se grupează în populație urbană și populație rurală. Locuitorii care au domiciliul stabil în orașe alcătuiesc populația urbană, iar cei ce locuiesc la sate formează populația rurală.

Dezvoltarea comerțului și a industriei a dus la creșterea numărului populației urbane pe Glob. Statele în care populația urbană este majoritară sunt cele din vestul Europei (Belgia, Germania, Marea Britanie), precum și Australia, S.U.A. etc. Continentul cu cea mai redusă populație urbană este Africa.

Se estimează că după anul 2000 populația urbană a lumii reprezintă circa 50% din totalul omenirii. În același timp, crește și numărul marilor orașe. În România, 54,4% din populație trăiește în orașe.

Adaptându-se la mediul geografic în care trăiesc, de-a lungul timpului, oamenii au suferit modificări în înfățișarea și culoarea pielii, a părului, ochilor, în forma nasului, buzelor etc., diferențindu-se în rase și subrase. Astfel, omenirea este formată din trei

rase mari: albă, galbenă și neagră.

Rasa albă (europeană) se caracterizează prin culoarea deschisă a pielii, talia înaltă, ochii mari, părul negru, castaniu sau blond. Ea reprezintă rasa cea mai numeroasă, aproximativ o jumătate din populația Pământului. Este răspândită în Europa și de aici, o dată cu descoperirea altor continente, s-a răspândit în America, Australia, Africa de Nord și de Sud, Asia de Sud și Sud-Vest.

Rasa galbenă (mongoloidă) se caracterizează prin culoarea închisă a pielii, de la galben-deschis până la cafeniu și măsliniu, prin forma oblică a ochilor, părul negru, capul rotund. Mongoloizii sunt răspândiți în Asia Centrală și de Est, în Arhipelagul Indonezian, părți din Oceania și insula Madagascar. Rasei mongoloide îi mai aparțin amerindienii (indienii americani sau pieile roșii) și eschimoșii din Groenlanda și din extremitatea nordică a Americii de Nord.

Rasa neagră (ecuatorială) se diferențiază prin pielea de culoare cafeniu-închisă sau neagră, strălucitoare, părul negru, creț sau inelat, nasul turtit și buzele groase. Ea reprezintă 10% din populația Globului. Aria de răspândire a rasei negre este în Africa (la sud de Sahara), în Malaysia, în Australia, în insulele Noua Guinee și Noua Caledonie, în America de Nord și de Sud (fiind urmașii sclavilor aduși în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea din Africa, pentru a munci pe plantațiile de bumbac).

De-a lungul istoriei omenirii, s-au produs amestecuri între rase, luând naștere metișii (din amestecul pieilor roșii cu coloniștii albi), mulatrii (din încrucișarea albilor cu negrii) și zambos (din amestecul negrilor cu indienii). Se poate spune că astăzi nu se mai găsește nicăieri pe Glob o "rasă pură", ci un amestec de rase.